

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. II. An Formalitas Personæ & Relationis perfectionem importet in
Divinis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

ulterius in hoc fundatur. Si idem in divinis pater generat, quia est pater; Ergo intelligibilitate prius est esse patrem, quam habere vim generandi, siquidem vis generandi sequitur ad paternitatem; & siquidem idem generat, qui est pater: sed hoc non potest dici, quod prius sit esse patrem, quam habere vim generandi; quia pro illo priori intelligibilitatis, si non intelligitur habere vim generandi; Ergo pro illo priori est pater, sine posse generare, quod de se videtur absurdum. Deinde, pone per impossibile posse istud generare, esse in Deo prædicatum distinctum realiter, pone illud non advenire; absurdum esset dicere, esse illum patrem, & non habere illum vim generandi; Ergo etiam absurdum erit intelligere illum patrem, qui pro illo signo rationis, non intelligitur habere vim generandi. Sic statuta hæc propositione, quod formalitatem patris antecedit intelligibilitate fecunditas à se, vel vis gerandi; quæro, in illo priori intelligibilitatis, vel intelligitur natura generare, esse à se fecunda &c. vel intelligitur persona generare? Si natura, opponis te patribus docentibus, quod natura non generet, admittis quæ ratione naturæ, quod competat etiam filio, se generare. Si in illo priori intelligibilitatis persona generat; Ergo intelligitur constituta persona; sed non paternitate, ut probatum est; non etiam aliquo absoluto, ergo vi originandi.

RESPONDEBIS. Sufficere quod posteriori rationis signo, intelligatur pater habere vim generandi. Sed hoc jam supra impugnatum est. Neque valet si dicas cum Suar. Relationes & personalitates creatas cum non sint substantiales, & per se stantes, exigere ante se priores alias formalitates; secus autem relationes increatæ; non inquam valet si id dicas; nam redit argumentum factum, quia si nihil obfit relationes & personalitates per se stantes divinæ, debent proportionari creatis; excepto hoc, quod relationes increatæ, sint per se stantes; Cur ergo in hoc non proportionabuntur, quod sicut in creatis, non ideo aliquis genuit; quia est pater, sed è converso; ita idem dicatur de divinis? Redit etiam argumentum, quod si relatio paternitatis per se stans, sit constitutiva personæ, quod deberet intelligi pater, sine vi generandi.

CONFIRMATUR specialiter contra principia Suarez. Persona Filii & persona Spiritus S. prius concipiuntur, ut constitutæ, quam ut relatæ, ut docet Suarez c. 7. n. 12. Ergo & persona prima prius concipitur ut constituta, quam ut relatæ. Conf. prob. ex eodem, ideo antecedens est verum, quia in humanis prius concipio personam Petri productam à Paulo quam ut relatam ad ipsum; sed etiam prius concipio fecunditatem, & vim generandi, quam paternitatem; Ergo.

PROBATUR 3. Persona producat prius debet habere intelligibilitatis signum præ producto, ergo & constitutiva producentis debent esse prius intelligibilitatis signo, & non dependentia à producto; Ergo ulterius persona producat, non potest constitui relatione, quæ supponit productum; ergo debet constitui ipsa origine: Non enim constitui potest absoluto, vel aliquo alio. Ant. prob. Quia productum præsupponit producat, non è converso. Quod autem relatio præsupponat productum, resolvitur in illud principium, quia est ad aliud, si autem non præsupponeret terminum, in illo antecedentia ad terminum signo, non esset aliud; quia pro illo signo nondum intelligitur illud aliud. Neque valet, si dicas, quod in prioritate originis tantum involvatur, ut hoc sit ab hoc; non tamen ut intelligatur unum sine alio, vel ante illud; non inquam valet, si id dicas; quia quamvis non debeat intelligi ante aliud tempore, vel instanti; tamen intelligi debet prius; Ergo & habere constitutiva in ratione prioris; Ergo non defumibilia, ab aliquo posteriori.

CONFIRMATUR. Si relatione constitueretur persona, hoc quod intelligeretur relatum, vel esset natura, vel aliquid aliud distinctum à natura? Si natura, ergo verum erit, natura refertur, & à paritate rationis, natura generat; si autem refertur distinctum à natura, ergo præter relationem est illud, quod refertur; Ergo præter relationem est illud, quod constituit illud quod refertur; Quomodo autem præter relationem esset illud, quod refertur, si præter relationem non esset constitutivum illius? Ergo ulterius si constitutivum illius, quod refertur, non est relatio, nec aliquid absolutum, debet esse origo.

Neque valet, si dicas; Illam relationem & ut quo, & ut quod referri (quod etiam in superioribus innuimus, quantum sufficiebat ad vim argumenti infringendam) quia licet id verum sit in sensu reali, non tamen in formali: Hinc etiam in creatis, si una relatio fundaret aliam, relatio & ut quo, & ut quod referretur, nihilominus sub alia formalitate, & sub alio constitutivo ex modo concipiendi, de quo constitutivo, hic etiam quæritur.

DIFFICULTAS II.

An Formalitas personæ, & relationis, personam importet in divinis?

PROcedit titulus de Formalitate personæ, prout virtualiter distincta ab essentia, & secundum quod in se spectatur. In qua questione divisi sunt Auctores. Quod addat perfectionem aliquam, docet Suar. hic l. 3. c. 9. Vasq. d. 123. c. 2. Arriaga d. 49. n. 10. Amicus. d. 19. S. 8. Martinon d. 25. S. 9. Ruiz tota disp. 29.

Oppo:

Oppositum sentiunt post Scotistas etiam aliqui
analogi cum variis distinctionibus. Perez de
Trinitate d. 3. c. 5. Esparza q. 40. Bona pace in
his Aduersionibus de Trinitate Senis editis.

Punctum Difficul-

tatis 1.

Deciditur Difficultas.

DICENDUM est. *Formaliter personam, & Relationem, importare perfectionem.*

PROBAT 1. Suar. Tum quia datur in Deo realitas vera & realis, quæ necessarii debet esse verum reale; tale autem convertitur cum bono. Tum quia incredibile videtur mysterium Trinitatis, ut tale, nullam perfectionem adferat. Cur enim daretur illa multiplicatio, si nulla esset in illa perfectio? Tum quia relationes sunt subsistentes, substantia autem perfectionem importat. Tum quia divina essentia, ex sua simplicitate, communicabilis est realiter multis suppositis. Ergo illa communicabilitas est æqua perfectio; Ergo & ipsa supposita, quibus communicatur, dicunt perfectionem entitativam. Nam communicari suppositis, nullam adferentibus perfectionem, non videtur ad perfectionem pertinere. Tum quia improbable est, Patrem sub formalitate præcisæ Patris, non esse amabilem, & quod persona Verbi non sit maximum bonum humanitatis.

PROBAT 2. Valquez. Tum quia alia attributa sunt perfectiones; Ergo & relationes divinæ sunt perfectiones: Sicut enim postulat Deus esse sapiens: Ita postulat esse fecundus: Et sic melius est Deo esse sapientem, quam non sapientem: ita melius est Deo esse Patrem, Filium, & Spiritum S. quam non esse: Illud autem quod melius est alicui rei, quam negatio illius, non potest non esse perfectio rei; immo si comparantur tres personæ ad Deitatem, sunt tantum illius perfectio, ut si illa careret, desineret esse: Et sicut si voluit creandi mundi esset gaudium, ut nisi illam Deus haberet, desineret esse voluntas, nulla deberet dici perfectio; ita & in presenti. Tum quia perfectio Entis quomodo id non est perfectio, sine quo, desineret esse perfectum? Tum quia in principiis Scoti ideo attributum misericordie differt ab attributo iustitiæ, quamvis utrumque illorum sit infinitum; quia infinitas quæque non trahit illud extra suum genus, sed in suo genere reddit infinitum; ita ut iustitia, non contineat misericordiam; Ergo etiam potest esse paternitas infinita perfectio in genere paternitatis, absque hoc, quod in se contineat infinitam perfectionem filiationis.

PROBAT 3. Relationes, itemque personæ distinguuntur virtualiter à natura; quo posito, requiritur; illud aliud membrum distinctionis, & illud superadditum virtualiter naturæ, vel est nihil, vel aliquid? Si nihil; Ergo & sunt

illic extrema virtualiter distincta, & non sunt: sunt ut supponitur; non sunt autem, quia illud aliud, nihil est; & si illud aliud nihil est, quomodo fundare potest tam prædicata positiva producentis, spirantis, &c. quàm prædicata negativa, quæ intelliguntur fundari in positivis? Qualis est innascentia, improducibilitas, & similia. Si autem illud aliud extremum est aliquid, ergo est perfectum: Nec in illa ratione deerit illi aliquid; si enim deesset illi aliquid in illa ratione, non esset illud, quod est; & saltem in illo quod habet, & in illo quod illi adest, non deest illi in illo quidquam; Ergo in illo est perfectum: Ita enim definitur perfectum.

CONFIRMATUR 1. Personæ & Relationes vel differunt inter se, vel non differunt? Si non differunt, ergo aufers mysterium Trinitatis: Si differunt, vel differunt nihilo, vel aliquo? Si differunt nihilo; Ergo adhuc aufers mysterium Trinitatis, Deusque erit essentia cum tribus nihil: Si autem differunt aliquo, ergo differunt perfecto; quia mysterio Trinitatis nihil deest ad mysterium Trinitatis; Perfectum autem est, cui nihil deest eorum, quæ illi debentur.

CONFIRMATUR 2. Quia id exigunt locutiones PP. Damascenus de decretis primæ Institut. c. 1. *Unusquisque eorum perfecta est hypostasis, & perfecta persona*: Et 1. de Fide cap. 11. *Unum quippe Deum agnoscimus; in solis autem proprietatibus, nimirum paternitatis, filiationis, & processione, atque quantum ad causam (causa hic accipitur pro principio) & ea que à causa proficiuntur, ac personarum perfectionem, hoc est existendi modum, discernimen animadvertimus.*

Cyrrillus Lib. 1. Theauri cap. 6. *Perfectus est, non solum quia Deus, sed etiam quia Pater est.* Favet etiam sexta Synodus generalis, & alia apud Suar. cit. n. 9.

RESPONDET 1. Esparza. Totam perfectionem propriam personarum indistinctam virtualiter ab iisdem præintelligi formaliter in essentia divina; quia Divinitas per se ipsam formaliter, est necessitas quasi activa, ut dentur tres personalitates expertes omnis imperfectionis, & consequenter amabiles necessario ac infinite, licet non sint amabiles, & diligibiles ex triplici motivo: ita ut ratione ejusdem Divinitatis sicut omnes tres personæ sunt Deus, ita & sint amabiles.

CONTRA est. Tum quia concedimus dari dictam exigentiam in natura, sed unde de hoc, quod ipsæ personæ ita exigite, non debeant dicere perfectionem? Tum quia illæ personalitates sunt expertes omnino imperfectionis; Ergo nihil illis deest debitum, adeoque unaquæque est perfecta.

RESPONDETUR 2. Non est quæstio inter Theologos de realitate, veritate, & bonitate transcendentali personarum communi cum creaturis; sed de bonitate, & perfectione per se æsti-

R. P.
H. MŁOD
NOWSKI
Bm. de Z.
VI

se æstimabili, non solum terminativa, sed etiam motiva amoris.

CONTRA. Competit personis perfectio terminativa amoris, ergo & motiva. Tum quia, aliæ perfectiones sunt motivæ amoris, ergo idem dicendum de Relativis. Tum quia in personis dicit Ecclesia proprietatem adorandam esse æqualiter, ac in essentia unitatem, ad quod alludit illud Athanasii docentis unitatem in Trinitate, & Trinitatem in unitate venerandam esse.

Per hoc tamen non asserimus, quod personalitas prout distincta à natura, importansque perfectionem, dicat vel infinitam perfectionem determinatè, vel finitam: Non finitam, quia infinito identificari non posset; opposita enim oppositis non identificantur; non infinitam: Quia si misericordia ex genere suo non est quid infinitum, aliàs non esset commune quid creaturæ; cur erit de se infinita perfectio personalitatis, & relationis?

Concedimus etiam, personalitates esse quodam modo specie distinctas; quodam modo, inquam, quia nulla datur in Deo differentia vel genus rigorosum. In statu tamen reali, omnes illæ personalitates sunt infinitæ, & omnes æqualis perfectionis; si enim in creatis non implicat duas species esse æqualis perfectionis, cur id divinis non tribuetur?

Adverti etiam communiter solet, quod non hoc sit imperfectio non habere aliquam perfectionem; & ita non est ex eo imperfectus homo, quia non habet pernecitatem aquilæ; sed imperfectio, ex non habere aliquam perfectionem, tunc oritur, quando perfectio posset & deberet haberi: Jam autem una persona, nec potest, nec debet, habere aliam. Quamvis autem in creatis est perfectius dare, quam accipere ratione dependentiæ, causalitatis, indigentæ & similia; secus in Divinis, ubi non datur talis imperfectio; præcipue cum tanta necessitate una persona det esse alteri, ut non sit magis propter se, quam propter terminum, quem producit, ut inquit Martinon.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT 1. Esparza. In Divinis omnia sunt idem, ubi non obviat relationis oppositio, nulla autem obviat relationis oppositio, penes ullam perfectionem.

RESPONDETUR retorq. Ponenda est multiplicatio, ubi obviat relationis oppositio, inter perfectiones autem relativæ obviat relationis oppositio.

Directè dici potest, quod penes perfectionem absolutam nulla detur relationis oppositio, secus penes perfectiones relativæ, quas non dari tu aliunde non probas.

Deinde diceret aliquis, perfectiones illas non multiplicari, sicut nec multiplicatur Deitas; unamquamque tamen in se esse perfectam, sicut unamquamque est Deus.

INSTAT 1. Communis est omnibus personis Divinitas, ergo & perfectio.

RESPONDETUR, veram esse consequentiam de perfectione absoluta, non de relativa, quam non dari, tu non probas. Et sicut non est absurdum dicere dari tres personas; ita diceret aliquis, non esse absurdum dari tres perfectiones. Sed de hoc infra.

INSTAT 2. Distinguuntur virtualiter divinæ personalitates à Deitate; Ergo etiam debent distingui ab ipsa perfectione.

RESPONDETUR neg. Conf. quia pro antecedenti sunt rationes, de quibus in materia de præcisionibus, quæ non militant pro Consequenti; immò Consequens probatur immediate allatis rationibus.

OBJICIT 2. Augustinus l. 1. de doctr. Christ. c. 5. cum concessisset in Deo tres res, & unam, subdit, quod eadem tribus aternitas, ad quod etiam alludit S. Thom. cum unam dicit, omnibus esse dignitatem, bonitatem &c.

RESPONDETUR. An ipsæ perfectiones multiplicentur? De hoc infra. Quantum ad præsens, dici posset utrumque Doctorem agere de unitate in iis, quæ absoluta sunt.

INSTAT. Una est spiratio in Patre & Filio, distincta virtualiter intrinsecè ab utroque, & utrique communis, eò quod quoad spirandum nullam habeant oppositionem inter se; Ergo idem dicendum de perfectione.

RESPONDETUR, quod possit sustineri, dari oppositionem in perfectione relativa.

OBJICIT 3. Aseitas, omnipotentia, &c. non multiplicantur in personis, ergo neq; perfectio.

RESPONDETUR. Transeat totum, quia hic non queritur de multiplicatione, sed tantum: An unamquamque dicat perfectionem? Disparitas etiam est, quod illa prædicata sint absoluta, perfectiones autem relativæ si dentur, non sint absolutæ.

INSTAT. Non potest nominari ulla perfectio relativa, quæ non sit præintellecta in Divinitate, quæ melioret objectum.

RESPONDETUR. Eas perfectiones esse ipsasmet relationes, quæ non præintelliguntur in ipsa Deitate præcisè, cum illi condistinguantur virtualiter, adferuntque meliorationem non absolutam, sed personalem.

OBJICIT 4. Bona pace noster Professor Theologiæ apprimè ingeniosus. Omne quod ratione sui est ens, vel est absolutum ut substantia, vel inhærens absoluto, ut accidens? Quare, quod est merus respectus ad alterum, ratione sui neque erit substantia, neque accidens; Ergo neq; ratione sui erit ens, adeoque nullam dicit perfectionem ratione sui.

RESPON-

RESPONDETUR. Quod persona, & illi in-
distincta virtualiter relatio, ex allatis argumen-
tis, fit ens. Quantum attinet ad vim argumen-
ti, illud supponit aliquid difficile; nam cum de
comprædicamentis ita sint divisa, ut reliqua no-
mina sint dividenda accidens, inter quæ reponi-
tur relatio, non apparet, quare respectum ad al-
terum, dicat non esse accidens, adeoque ens?
Deinde arbitrariè supponit adæquatè esse hæc
membra divisa entis; nempe ens absolutum &
inherens absolutis: Cur enim non poterit dari
membrum, quod sit terminans absolutum, vel
substantialiter, vel accidentaliter?

Denique admittit quod Relationes dicant pu-
tum esse ad; cur ergo non debent dici *Ens ad*?
Hæc enim æquivalent.

OBJECIT 5. Idem. Perfectum est illud, cui
nihil deest eorum, quæ requiruntur ad hoc ut
sit. Ergo quod est perfectum debet esse intrin-
secum requisitum; jam autem requisitum in-
trinsecè, ad hoc, ut aliquid sit, est tale, ut ante
quam non intelligatur existentia rei: Atqui re-
lationes divinæ, non sunt intrinsecè requisitæ
ad hoc, ut Deus sit; quia existentia Dei pro-
prie virtuali ad ipsas intelligitur; neque ad
hoc ut Trinitas sit, quia existentia Trinitatis, est
ipsamet absoluta existentia Dei; neque ad hoc
ut ipsamet sint, quia earum existentia est ex-
istentia Dei: Ergo ratione sui, non sunt perfectio.

RESPONDETUR. Arg. stare pro conclusio-
ne, perfectum enim est, quod requiritur intrin-
secè ad hoc, ut aliquid sit; personæ autem tres,
propter distinctæ virtualiter à natura, sunt re-
quisitæ intrinsecè, ad hoc, ut sit Trinitas; erunt
ergo perfectæ: Et sicut tria sunt requisita in-
trinsecè ad ternarium, ita tres personæ ad Tri-
nitatem, quæ illis stat.

DIRECTE ad arg. dici potest: Quod Relatio-
nes non sunt necessariæ ad hoc, ut sit Deus abso-
lutè, esse tamen necessariæ ut sit trinus; & licet
existentia Trinitatis sit ipsamet absolutè existen-
tia Dei; nego tamen quod sola, dicat constitu-
ta distinctio realis personarum. Unde il-
læ relationes non tantum sunt necessariæ, ut
Deus denominetur trinus, sed etiam ad hoc, ut
sit trinus, ly sit non accipiendo pro existentia,
sed pro inclusione constituentium distinctio-
nem realem in divinis, quam non constituit, so-
la existentia absoluta.

Transseat interim quod assumit personas esse
requisitas ex necessitate suppositionis, tanquam
quod consequens ad existentiam, eò quod natu-
ra divina sit principium virtuale relationum:
Sed quærendum restat, cur adhuc illæ personæ
requisitæ non nisi ex necessitate suppositionis,
etiamominus in se perfectæ non sunt? Nam ani-
ma est etiam principium virtuale indistincti in-
tellectus; & tamen intellectus est quid perfe-
ctum.

Arbitrarium etiam videtur esse, quod illud

non nisi perfectum sit, quod requiritur ad hoc,
ut aliquid sit, hoc est existat; certè enim gloriæ
lumen, species, potentia si dantur distinctæ,
sunt quid perfectum; & tamen non sunt ad ex-
istentiam omnino requisita.

OBJECIT 6. Idem. Omnis perfectio de con-
ceptu suo dicit bonitatem aliquam; Omnis au-
tem bonitas per se, & ratione sui, est amabilis;
atqui relationes divinæ, secundum se, non sunt
per se, & ratione sui amabiles: Alioqui essent om-
nino idem, & non essent omnino idem, cum
bonitate absoluta Dei; & essent tria principia
prima ad extra, quia respectu voluntatis creatæ,
ratio amandi paternitatem, esset distincta reali-
ter, à ratione amandi filiationem, adeoque opè-
rationes ad extra, non essent toti Trinitati com-
munes, quod est absurdissimum.

RESPONDETUR. Neg. Min. cum sua pro-
batione, quæ non ostendit, quomodo non esset
idem realiter perfectio relativa cum perfectio-
ne absoluta. Ad ostendendum autem quomodo
opera Trinitatis sint communia ad extra, sufficit
dicere, unamquamque perfectionem concurre-
re ad sui amorem ponendum à creatura, per
communem omnibus omnipotentiam. Unde
unaquæque, specialiter concurret ad sui amo-
rem in vi terminandi, sed non concurret specia-
liter in vi efficiendi.

INSTAT 1. Relationes divinæ non sunt ra-
tione sui entitas positiva; quia talis entitas, fun-
dat primò & per se nominationem sui, & nomi-
nationem contradictoriorum, adeoque est in-
telligibilis ratione sui.

RESPONDETUR. Relationes divinas habe-
re nominationem paternitatis, Filiationis, Spi-
rationis, ex quibus possunt formari contradi-
ctoria, non Paternitas, non Filatio, & cum de
singulis instituamus quæstiones, cur non habe-
bunt intelligibilitates suas, peculiare?

INSTAT 2. Distinctio positiva inter ea, quæ
ratione sui sunt entitas, habet hanc propieta-
tem, ut quando distinctio actu ponitur, afferat
primò & per se aliquod augmentum: Sic quan-
do ponitur creatura de novo, fit multiplicatio;
quia Deus & creatura faciunt dupliciter:
Quo posito sic arguitur. Omne primò & per
se faciens numerum, est unitas, essentialiter di-
stincta ab alia unitate, cum qua facit numerum,
estque per se primo intelligibilis à mente; nulla
relatio est essentialiter distincta ab alia; quia
nulla est primò & per se habens intelligibilita-
tem propriam; Ergo.

RESPONDETUR. An debeant dici tres illic
perfectiones, adeoque adferentes augmentum,
de hoc infra. Independentè ab hoc principio,
Major distingui potest, si enim ly essentialiter
sumatur pro ly secundum substantiam, falsa est
Major; Si autem ly essentialiter sumatur pro
realiter, vera est Major; sed Minor erit falsa.

X

OBJI-

R. P.
H. MŁOD
NOWSKI
bim. de. Z.
VT

OBJICIT 7. Idem. Relationes divinæ sunt realiter, & identicè ens necessarium absolutè & simpliciter; sed non ratione sui; necessarium enim simpliciter, ut ait D. Thom. est quod ex natura sua, est determinatum ad esse: Sic Deus est ens necessarium simpliciter, natura enim divina est illa duntaxat, de cuius ratione est esse, hoc est, de cuius ratione est, cur cognitio ipsius propria, sit ejusdem cognitio intuitiva apud omnem intellectum; implicat enim cognoscere Deum per cognitionem propriam, quæ simul & semel realiter & virtualiter non sit visio, & intuitio: Cætera omnia quæ non sunt Deus, possunt cognosci ab aliquo intellectu per cognitionem propriam abstractivam; sic essentia rerum creaturarum cognita à Deo per scientiam simplicis intelligentiæ, quæ ratione sui non denominant Deum intuentem, seu scientem scientiæ visionis &c. Cum autem relationes divinæ secundum se & ratione sui, nec habeant, nec habere possint intelligibilitatem propriam, sed solum communem & intrinsicam, nempe essentiam divinam; sequitur quod neque ratione sui sint existentes, neque ratione sui ens simpliciter, sed solum ratione essentia.

RESPONDETUR ex pluribus principiis huic argum. in primis, nomine entis simpliciter venit appropriatè ipsa Deitas formalissimè. Transeat ergo quod personalitates non sint formalissimè ens simpliciter, cur adhuc non erunt ens? Deinde hæc formalitas, quod de ratione naturæ divinæ sit esse, non rectè per hoc explicatur; quia cognitio illius propria, est ejusdem cognitio intuitiva apud omnem intellectum; nam esse, per solum modum noscendi sui, non rectè explicatur. Insuper confundit notitiam visionis cum notitia intuitiva, de quarum distinctione alibi actum. Sed omnibus his manumissis, negatur, quod relationes divinæ non habeant propriam intelligentiam; cum etiam divinitus videri possint sine essentia. Quod autem nos in præfenti vita differentiam illarum exactè non attingamus, non oritur id ex defectu objecti; sed ex defectu nostri intellectus.

Punctum Difficultatis 3.

Suntne in Trinitate tres perfectiones relativæ?

Ultima Obiectio contra dictam conclusionem, hæc est; Si unaquæque persona diceret perfectionem, darentur tres perfectiones relativæ, adeoque & tres perfecti relativè, consequenter darentur etiam tres omnipotentes relativè &c. Hæ ipsæ tres perfectiones relativæ essent existentes; Ergo darentur & tres existentia relativæ; Si dabuntur tres existentia relativæ, dabuntur tres essentia relativæ; consequenter tres deitates relativæ, adeoque tres dii relativæ. Quod si concedas unamquamque per-

sonam esse perfectam relativè, & non esse tres perfectiones relativæ, qui unum, & unum, & unum perfectum, non faciet tres perfectos, & tres perfectiones? Ex resolutione hujus difficultatis satisfiet imprimis titulo, si tunc in Trinitate tres perfectiones relativæ? Itemque de aliis perfectionibus divinis, quid sit dicendum, colligetur.

RESPONDENT I. aliqui. Dari tres deos relativos, eò quod essentia & existentia non distinguantur, nec essentia à Deitate, consequenter datis tribus existentis relativis, dari tres essentias, & his concessis, tres deitates, ut dixi relativæ.

CONTRA est. Tum quia id satis insuetum, & inusitatum est dicere, idque in re fidem concernente, exceptisque fortè nonnisi duobus, nullus in terminis hanc propositionem admittit. Meminit quidem Ecclesia in suis hymnis, trinæ Deitatis, sed ly *trina*, supponit pro personis non pro Deitate; & ob metrum nonnisi ponitur.

Quod autem dicitur secluso scandalo id dici posse, nemo minus scandalizatur viris doctis; & tamen passim hanc phrasin averfantur. Doctus erat Greg. Nazianz. solus inter Doctores Theologus dictus, qui Tract. de Fide, sic ait; *Patrem & Filium catholicè nominamus; duos autem deos dicere nec possumus, nec debemus*: Possemus autem per oppositos, secluso scandalo. Et cum difficultibus argumentis Arianorum responderent PP. obviumque fuisset ad illos contentandos, tres deitates relativæ admittere; non sunt id ausi usquam PP. Et hoc est Arg. ab Auctoritate. Tum quia si dantur tres deitates relativæ, dabuntur tres asseitates relativæ, tres essentia infinitæ in genere essentia relativæ; hoc autem dici non potest, quia si est absurdum concedere tres essentias absolutas, sed ita connexas, ut non possit intelligere, velle, facere una, quin faciat alia, etiam absurdum erit tres deitates relativæ admittere: Er quid tandem ista vox, *Absolutum*, plus habet, ut si concedantur tres deitates, ut describuntur, absolutæ, hoc ipso incidatur in Polytheismum, & non incidatur si sint deitates relativæ? Quid diminuit iste terminus relativæ, solvendum restabit; cum nihil minus sit, in hac concessione præter hujus termini *absolutum* negationem. Tum quia si dantur tres deitates relativæ, videtur concedi totum, quod intendunt Arianæ; quia ipsi in primis nihil disputabant de triplicitate deorum absolutorum; sed urgebant, si Pater, Filius, Spiritus S. sunt Deus, in ratione Patris, in ratione Filii, in ratione Spiritus, quæ formalitates sunt relativæ, fore deos quodammodo relativos tres. Tum quia si concedantur tres deitates relativæ, non poterit demonstrari unitas Dei absoluta, ut tentanti apparebit; recurraturque ad hoc in solutione, quod si non repugnet triplicitas, Deitatis relativæ, nec sit repugnatura triplicitas, Deitatis abso-

absoluta. Tum quia dantur aliqui termini, quibus non potest aptari ratio respectivi, qualis est terminus ipse absolutum, terminus item homo, &c. non apparet enim qui dici possit, homo relative; Ergo possibile est inveniri similem formalitatem in Deo irrefringibilem per formalitatem relativi; hæc autem non alia erit commo-
dior, quam ipsa Deitas.

RESPONDET 2. Vsq. supra cit. c. 4. qui cum concessisset, quod Relatio perfectionem importet, negat dici posse quod dentur tres perfectiones: cui accessit Ruiz d. 30. à Sect. 2. Pro cuius responsione

RATIO in primis est, quia si darentur tres perfectiones relative, darentur etiam, ut concedunt oppositi, tres perfecti relative, adeoque & tres omnipotentes relative, tres aterni relative &c. quod est in primis contra Athan. qui universaliter dicit, *non tres esse omnipotentes, sed unam, & Damasc. l. i. Fidei c. ii. una bonitas, una virtus, non tres ad invicem similes.* Notabile est & Aug. locus 5. de Trin. c. 8. *Bonus Pater, bonus Filius, bonus Spiritus Sanctus, nec tres boni, sed unus est bonus:* Quæ Auctoritates in primis probantur, quia ita simplicius verba PP. accipiuntur, quæ Oppositi non nisi restrictè accipiunt, nempe quod non sint tres omnipotentes absolute, sed relative. Deinde quia August. videtur excludere tres bonos etiam relative, quia si voluisset excludere tres bonos absolute, vel bonitates absolute, dixisset nec tria bona, sed unus est bonus: Dixit autem adjectivè, adque ut illi volunt, relative, non tres sunt boni, sed unus est bonus.

RATIO 2. pro eadem responsione est: Quia non datur pluriplurificatio in Divinis, in quibus non datur oppositio producentis & producti, ut constat ex cit. auctor. sed in præciso conceptu perfecti, quia perfectum est, non datur oppositio producentis & producti; in illo enim præciso conceptu, non datur oppositio producentis & producti, quod ex vi sua significandi, & ex objectiva sua ratione, non dicit productivitatem, nec producibilitatem; nihil autem horum dicitur ex sua objectiva ratione perfectum.

RATIO denique est, quia vel distinguitur persona in sua virtualitate ab omnibus prædicatis naturæ, vel non distinguitur? Si non distinguitur ab omnibus, nulla potest regula melior ordinandi, à quibus non distinguatur, nisi hac una, quod ea non distinguantur, quæ non inferuntur ex suo conceptu notionalitatem productionis, quem ut dixi, ratio perfecti non importat; consequenter in sua virtualitate dicit quidem perfectionem personæ, sed perfectionem immultiplicabilem, in ipsa Deitate imbibitam, adeoque multiplicabilem, ut est immultiplicabilis Deitas: hæc autem distinguitur virtualiter personalitas ab omnibus prædicatis naturæ: contra erit. Tum quia nulla est necessitas ponendæ talis virtua-

lis distinctionis. Tum quia si distinguitur virtualiter paternitas ab omnibus prædicatis in natura inclusis, distinguetur etiam à prædicato v. g. increati; tunc quæro, paternitas prout distincta virtualiter à natura, estne increata? Si increata, dabuntur tres increati, immo & quatuor, propter quartum increatum absolutum. Quod si dicas, esse increatum in ratione naturæ, idem ego dicam de perfectione personæ; quod sit perfecta perfectione naturæ: Si autem non est increata; Ergo creata, quod est absurdum; licet enim aliquid in statu abstractionis, & per præcisiones nostras possit esse, neq; creatum, neque increatum; non tamen pro statu suæ virtualitatis consideratum: Hic autem accipimus paternitatem non prout subest nostris conceptibus, sed pro statu suæ virtualitatis. Quod autem dicitur de paternitate, annotaturq; de illa quomodo sumi debeat? Idem dicitur de paternitate perfectionis: Quantumvis facilius sit præscindere rationem creati, & increati, à paternitate; quam rationem perfecti; quia ratio perfecti, est ipsa formalissima ratio Entis, à qua restrictè accepta, nihil præscindit.

INSTABIS 1. contra hanc responsionem. Paternitas, ut condistinguitur à natura, adhuc est perfectio.

RESPONDETUR. Esse perfectionem, sed indistinctam virtualiter à perfectione Deitatis, quia etiam paternitas prout condistinguitur virtualiter à natura, adhuc est, & non creatum quid, & tamen est non creatum, seu à se, asseitate naturæ.

INSTABIS 2. Si paternitas in sua virtualitate spectata, est perfecta, perfectione non nisi naturæ, in eo in quo distinguitur, vel est adhuc ens entitate non naturæ, vel est ens entitate non nisi naturæ? Si secundum, Trinitas quæ talis nihil erit, quia illud quo distingui deberet, nihil est: Si autem primum dicatur, ergo habetur intentum; quia erit paternitas perfecta perfectione propria relativa.

RESPONDETUR. Quod in eo in quo distinguitur paternitas, sit ens entitate non nisi naturæ (loquor hic de entitate prout est à parte rei, & non subest nostris conceptibus.) Neq; inde sequetur, quod Trinitas quæ talis nihil sit; erit n. ens entitate divina, & illud quo distingui deberet, non erit nihil, sed ens entitate naturæ; sicut & est à se asseitate naturæ; distingueturq; realiter ratione prædicati identificati realiter naturæ, non quomodocunque, sed simul ratione prædicati distincti virtualiter à natura, licet indistincti virtualiter, ab omnibus prædicatis naturæ.

Nec hæc responsio aliam difficultatem habet, quam habeat ipsum Trinitatis mysterium; sicut enim in illa aliqua distinguuntur inter se naturaliter, quæ identificantur in essentia, ita distinguuntur relationes; & tamen sibi in ratione perfecti identificabuntur: Et sicut natura divi-

na prout terminata personalitate Patris non terminatur persona Filii, nec, quā terminata paternitate, communicatur; inde tamen non sequitur dari tres naturas divinas, unam prout terminatam personā Patris, aliam prout terminatam personā Filii, tertiam prout terminatam personā Spiritus Sancti; licet unicuique competat habere naturam; sic nec dabuntur tres perfectiones relativæ.

INSTABIS 3. In creatis perfectio Petri, Pauli, Andreæ faciunt tres perfectiones; Ergo & in divinis; quia non minus distinguuntur inter se illi homines, quā personæ divinæ.

RESPONDETUR. Quod non minus distinguuntur inter se personæ divinæ in ratione relati, personæ producentis, & producti; quā distincta individua; minus tamen distinguuntur in prædicatis, quæ desumuntur ab essentia, quale prædicatum est, perfectio.

Sed videtur, quamvis defendi possit, hæc responsio, quod nihilominus difficultas aliqua adferat: Hinc planior methodo

RESPONDERI POSSET 3. Quod dentur tres perfectiones & tres perfecti; non tamen tres omnipotentes, immensi &c.

RATIO 1. Quia bene admittimus, dari tres personas, tres relationes, quantumvis non dentur tres omnipotentes; Ergo etiam dari poterunt tres perfectiones relationum; & non dari tres omnipotentes, quod ipsum in hoc fundatur: Quia ad salvandum quod sint tres personæ, est necesse admittere, quod sint tres nonnihil, adeoque quod sint tres entitates, consequenter tres perfectiones; Jam autem ad hoc ut salventur, quod sint tres personæ, quæ non sunt nihil; non est necesse admittere, tres esse omnipotentes.

RATIO 2. Quia eorum nonnisi prædicatorum multiplicatio ponenda est in divinis, quæ innectitur necessariò ipsis formalitatibus producentis & producti, quæ multiplicānt personas in divinis, faciuntq; illas differre: Sed omnipotentia, æternitas, &c. non faciunt differre; nec innectuntur formalitatibus producentis, & producti; nec requiruntur, ne illæ formalitates sint nihil; Jam autem ratio perfecti, innectitur necessariò ex rationibus allatis, ipsis formalitatibus producentis & producti; producit enim perfectum; hinc multiplicabuntur formalitates, sub ratione perfectionis.

RATIO 3. Quia ne dentur perfectiones relativæ in divinis, id maximè urget, quia deberent dari tres existentia, consequenter essentia, ac denique deitates relativæ: Sed hæc ratio non convincit, quia essentia, & existentia, non distinguuntur inter se; si proportionatè ad se accipiantur, & multiplicatio proportionatè existentia, infert proportionatè essentia multiplicationem: Certe enim præexistente Paulo, si fiat multiplicatio existentia, per existentiam Petri

non multiplicatur Paulus, quoad suam individuum essentiam; quia illa essentia, & illa existentia, non est proportionata. Ut autem advertatur, qualis existentia multiplicatio adferat essentia multiplicationem, adeoq; & Deitatis, consequenter quæ sit proportionatè existentia huic essentia, videndum erit nomen essentia dupliciter accipi; inprimis pro essentia, ut importat ipsius suppositi & personæ quidditatem, definitam obiectivam, & similia. Hæc essentia sic sumpta, multiplicatur in personis, sed inde non apparet, quæ sequatur multiplicatio Deitatis. 2. Potest sumi essentia pro natura, in quantum dicit rationem supponendæ ipsi substantia, personæ relati, terminationi substantiali, &c. hoc sensu si darentur tres essentia relativæ, darentur tres deitates relativæ, adeoq; & Dei tres relati; sed negamus sic sumptam essentiam multiplicari, multiplicatè existentia relationis.

INSTABIS 1. ex Vasq. PP. nunquam ausi sunt multiplicare nomen *Perfectio* in Divinis.

RESPONDETUR locuti sunt PP. de perfectione & bonitate, à qua distinguitur virtualiter personalitas; ea autem quam hæc responsio multiplicat, non est jam distincta virtualiter, ab ipsa persona.

INSTABIS 2. Ergo conveniet uni personæ perfectio, quæ non conveniet alteri, propter hunc expositorem; Paternitas non conveniet Filio, Paternitas est perfectio; Ergo aliqua divina perfectio non conveniet Filio.

RESPONDETUR. Convenit quidem una perfectio relativa uni, quæ non conveniet alteri; sed conveniunt nonnisi in absolutis; & ipsis etiam relativis, ad æquivalentiam, se æquant; quia non minus est bonum esse Patrem, quā sit bonum esse Filium, & è converso. Deinde retorquetur argum. quare scilicet sint tres relationes? Tres personæ? Nec sit absurdum, ut conveniat uni illius persona, & non conveniat alteri? Quando autem urget, ex eo Patrem non fore perfectum, quia aliquid illi deesset, nempe Filiatio, id non convincit; quia perfectum est, cui nihil deest ex debitis, Filiatio autem Paternitati non est debita.

INSTABIS 3. Ruiz, ergo saltem omnes tres perfectiones simul sumptæ dicunt aliquod majus & perfectius, quā una.

RESPONDETUR. Sicut ipsæ tres personæ in ratione personæ dicunt aliquid majus extensivè; ita & in præsentia: Equatio tota, erit pernes identificationem in ipsa essentia, fonte perfectionis. Concessa autem majoritate extensivâ, non est necesse concedere majoritatem in merito cultus; præcipuè, quia cum unaquæque involvat æquivalentiam perfectionis ad reliquas duas; hinc omnes tres non dicunt plus quā una; ad eum modum, quo si unus Imperialis æquivalet tribus florenis Polonicis; non plus habebunt tres illi, quā unus Imperialis.

Adfert

Adfert adhuc Ruiz auctoritatem Aristotelis, *Phys. c. 6. textu 63. totum & perfectum pro eodem sumit; consequenter si sunt tres relationes, simul tres perfectiones, eo ipso debent esse tres entitates integræ, consequenter extra illam entitatem, nihil esset accipere pertinet ad esse, & complementum ejusdem entitatis; tresque illæ relationes essent tres essentiaæ adæquatè diversæ; quod absurdum est, aliàs contra Athan. essent tres plenitudines Deitatis.*

RESPONDETUR esse in Deo tres entitates non pro essentia, & natura suppositabili acceptas, adeoque tres Deitates inferente: Sed esse tres entitates, hoc est tres personas, quæ non sunt nihil: Explicata est supra distinctio.

DIFFICULTAS III.

An detur Subsistentia absoluta.

Ad tres relativas subsistentias & personas, est principium Theologicum, utpote Aristotelis fidei: ceterum est controversia inter DD. Catholicos: An præter subsistentias relativas detur etiam subsistentia absoluta, communis omnibus tribus personis? Dari illam docent Antiquiores cum Scoto, simul etiam Recentiores, licet hanc sententiam variè explicant. Admittit Cajet. in Deo semisuppositam & incompletam personam. Suar. hic l. 4. c. 11. in 3. p. d. 11. q. 3. admittit cum hac distinctione, quod scilicet accipiendo subsistentiam pro eo, quod facit rem existere in se & per se, sic detur subsistentia absoluta; licet non detur subsistentia, accipiendo eam pro termino substantialiter reddente incommunicabilem naturam. Docet idem Guevara, Mol. & alii. Oppositum sentit Vasq. D. 15. Ruiz d. 34. Arriaga d. 51. S. 2. Martinon. d. 66. n. 19. Petavius de Trin. l. 4. c. 12.

DICENDUM EST. *Non dari in Deitate subsistentiam absolutam.*

PROBATUR I. Auctoritate.

1. Auctoritas sit negativa, quia ut advertit Petavius, unum esse subsistens in Trinitate, nemini unquam Patrum dixit.

2. Auctoritas est, ex locis quæ favent. Primus locus est Damasceni in epistola de Trifagio: *Unum est ipsarum communis una hypostasis, Deitas autem communis est trium hypostasium una existens.* Secundus locus est, Sophronii Patriarchæ in epistola Professionis receptæ à sexta Synodo: *Neque est sciendum, quod Trinitas unus Deus cognoscatur, & subsistentia tres, & res persona, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus dicitur contractus, vel compositus, vel confusus, & in unam seipsum colligens subsistentiam, in unamque coiens non numerabilem personam, Sabellianorum ista est præterita.* Ubi ut vides negat tres subsistentias colligi in unam.

3. Auctoritas est, quia PP. postquam agnoverunt subsistentiam seu hypostasim à substantia, seu usiâ differre, semper agnoverunt hypostasim seu subsistentiam idem esse cum persona, consequenter si detur communis subsistentia, dari etiam communem personam; quod negant oppositi. Assumptum prob. Damascenus L. de Decretis primæ Institutionis c. 1. & 2. *Hypostasis, id est, quod per se coheret, & proponit, id est persona, figura, proprium & individuum idem efficiunt.*

Theodoretus. *Subsistentia & persona, in nullo significatorum differunt nisi nomine.* Similia habet Justinus in edicto Fidei.

Mascentius in prima professione fidei docet, apud Synodum Chalcedonensem, id ipsum esse, *subsistentiam, quod & personam.*

Boëtius l. de duabus naturis: *Peritior, inquit, Græcia sermonum, hypostasim vocat individuum subsistentiam.* Et infra. *Persona est rationalis natura individua subsistentia.*

Sexta Synodus Actione 17. definit *unam personam & subsistentiam Christi Domini.* Ergo appareat hæc pro eodem sumi. Vide Ruiz sect. 3.

RESPONDEBIS. Hic damnari errorem Sabellianorum, qui Patris, & Filii, & Spiritus Sancti docebant unam esse non nisi subsistentiam & personam.

CONTRA EST. Quia principale quidem intentum, hoc erat Patrum; nihilominus verba allata, favent nobis, quia à nobis simpliciter accipiuntur; per Oppositos cum explicatione, de relativa subsistentia. Deinde, quia nullibi minerunt PP. quod subsistentia sub aliqua formalitate non idem supponat quod persona.

PROBATUR 2. ratione, quia & haberetur effectus formalis illius subsistentiæ, & non haberetur. Haberetur quidem, quia implicat esse formam in subiecto apto, & non habere effectum formalem: Non haberetur autem, quia hic effectus, non esset idem cum effectu personæ; aliàs redderet naturam incommunicabilem, sicut reddit persona: Non etiam præstaret aliquem alium effectum; Ergo: Quod autem non præstet ullum alium, ratio est; quia si præstaret aliquem, præstaret hunc, quem assignat Suar. nempe facere rem existere per se & in se: sed hunc non præstat, quod prob. quia independentem ab omni subsistentia, ex hoc ipso, quod natura substantialis sit, hoc ipso inquam per se existit; neque enim à subsistentia accipit quod sit substantia, adeoque quod sit per se: Neque item à subsistentia accipit existentiam, cum illi supponatur; prout enim condistinguitur natura illi subsistentiæ non est adhuc nihil; Ergo habet existentiam.

Neque dicas, quod est per se existere, hoc est, non esse accidens, id de se habere subsistentiam, sed non habere per se existentiam in quantum per se existere, dicit complementum existentiaæ

X 3

sub=